

Vrouwenzaken

Islam en de kijk op de vrouw

(I.v.m. Internationale Dag van de Vrouw, 8 maart)

In het Arabië vóór de komst van de Profeet Mohammed (vzmh) betekende de vrouw nauwelijks iets. Ze had geen eigendomsrechten, integendeel, zijzelf maakte deel uit van het bezit van de man. De Koran redde haar uit deze lage positie en verhefde haar van eigendom en erfgoed tot een positie van volmaakte vrijheid.

Kleding en uitgaan

Door de voorgeschreven kleding heerst het idee dat de Islam aan de vrouw een zwaar onderdrukte positie toekent. Integendeel, als een vrouw in de maatschappij onderdrukt en afgezonderd wordt, heeft dit niets te maken met de Islam. Het is de vrouwen binnen de Islam nooit verboden voor haar behoeften uit te gaan. De voorgeschreven kleding heeft juist als doel dat de vrouwen zich vrij in de maatschappij kunnen bewegen, zonder voor "seks-object" te worden aangezien. In de tijd van de Profeet Mohammed gingen de vrouwen geregeld naar de moskee voor hun gebeden. Zij hielpen verder de mannen met hun veldarbeid en gingen zelfs met het leger naar het slagveld om o.a. voor de gewonden te zorgen. Geen enkel eerbaar beroep werd haar verboden.

Gelijkwaardigheid man en vrouw

Zelfs de grootste gunst die God de mens heeft geschonken, de gave der Goddelijke openbaring, is vrouwen ten deel gevallen. Zie o.a. Koran 28:7 (openbaring aan Mozes' moeder) en 3:41 (openbaring aan Maria).

De Koran maakt geen onderscheid tussen man en vrouw v.w.b. het belonen van goede daden. Zie 3:194. Ook aan materiële zijde is er geen onderscheid tussen de seksen: "De mannen en de vrouwen zullen het voordeel hebben van wat zij verdienen" (Koran 4:32). Ook het feit dat de vrouw recht heeft op een bruidsschat, toont aan dat ze eigen vermogen mag bezitten.

Wel staat in Koran 4:34 vermeld dat de man een graad verheven is boven de vrouw, maar de reden daarvoor staat ook vermeld: "De mannen zijn de onderhouders der vrouwen." Inderdaad is het in de eerste plaats de taak van de man om het gezin van de nodige financiën te voorzien. De taak van de vrouw is in de eerste plaats verzorging van het gezin, opvoeding van de kinderen, enz. Velen vinden het vreemd en achterlijk dat de zorg voor en de opvoeding van de kinderen binnen het gezin zo'n belangrijke plaats inneemt in de Islam (we kunnen dat toch aan de oppas overlaten, denkt men vaak), doch de afgelopen decennia is duidelijk gebleken in welke neergeraande spiraal van moraal en fatsoen de samenleving terecht komt, als er weinig aandacht aan de opvoeding van onze jeugd wordt besteed. Maar als hierin eenmaal is voorzien, is er niets op tegen dat de vrouw zich buitenshuis begeeft voor haar behoeften.

Gezinsleven

Kijken wij nu naar het huwelijk, zien wij in Koran 30:21 staan: "En één van Zijn tekenen is, dat Hij gaden voor u heeft geschapen uit uzelf, opdat u gemoedsrust in hen zult vinden, en Hij heeft liefde en tederheid tussen u geplaatst." Wat het uithuwelijken betreft: man en vrouw hebben het recht om de partner eerst te zien, alvorens in te stemmen met een huwelijk.

U ziet, dat de Islam reeds meer dan 1400 jaar de vrouw als gelijkwaardig aan de man beschouwt. Hierbij kan opgemerkt worden, dat in Suriname de handelingsonbekwaamheid van de gehuwde vrouw pas in 1981 werd opgeheven.

Turkije herzielt Islamitische teksten

Turkije is doende een document voor te bereiden, dat een revolutie teweeg moet brengen in interpretatie van de Islam, en een radicale vernieuwing van de religie. Het gezaghebbende 'Department of Religious

Affairs' heeft een team van theologen samengesteld aan de Universiteit van Ankara om essentiële wijzigingen aan te brengen in de Hadith, de belangrijkste Islamitische bron na de Koran. De Hadith is een verzameling van duizenden gezegden, afkomstig van de Profeet Mohammed (vrede zij met hem). Echter heeft de Turkse overheid gemerkt dat deze Hadith vaak een negatief effect hebben op de samenleving; ten eerste doordat het vele gezegden bevat die niet van de Profeet afkomstig zijn, ten tweede omdat vele "gezegden" vele jaren na de dood van de Profeet - o.a. onder invloed van vreemde culturen - aan de collecties zijn toegevoegd, ten derde doordat vele gezegden verkeerd zijn geïnterpreteerd, en ten vierde doordat vele overleveringen betrekking hadden op de maatschappij van zo'n 1400 jaar geleden. Zo zijn er overleveringen die vrouwen verbieden te reizen zonder toestemming van hun man. Volgens de Turkse geleerden is dit echter geen religieus verbod, maar een praktisch verbod om de vrouwen te beschermen in de maatschappij van toen. Verder zijn Islamitische overleveringen vaak 'gekaapt' door conservatieven, die de religie voor hun eigen maatschappelijk voordeel wilden misbruiken. Turkije wil al de 'culturele bagage' uit de collectie halen en gaan naar een vorm van Islam, die meer past bij de originele openbaring van Allah en de normen en waarden van de Profeet. Als deel van de omvangrijke herinterpretatie van Islamitische leerstellingen heeft Turkije religieuze scholing gegeven aan 450 vrouwen, en hen als 'senior imaams' aangesteld. Deze vrouwen hebben als taak om de ware geest van de Islam aan de buitensteden van Turkije over te brengen.

Enkele punten van vergelijking tussen Islamrecht en Marronrecht

Onderdeel	Islamrecht	Marronrecht
1 polygynie	toegestaan, onder voorwaarden	toegestaan
2 polyandrie	verboden	verboden
3 huwelijk	geen vermenging	geen vermenging
4 gezin	patrilineair	matrilineair
5 erfopvolging	echtgenoten erven van elkaar	echtgenoten erven niet van elkaar

Polygynie: 1 man getrouwd met meerdere vrouwen
Polyandrie: 1 vrouw gehuwd met meerdere mannen
Geen vermenging: geen gemeenschap van goederen
Patrilineair: langs de mannelijke lijn; tgov matrilineair

Ahmad Jhawnee
Bron marronrecht: lezing mw. mr. M. Veira

Wet en Recht

POLYGAMIE: toegestaan in de Islam?

Vele Moslimmannen menen in de Islam een basis te vinden om er meerdere vrouwen op na te houden. In dit artikel zullen wij, op verzoek van enkele lezers, aantonen dat de Koran echter een andere visie dan de gangbare erop nahoudt.

Het verbod op polygamie

De Koran stelt duidelijk dat polygamie verboden is; de gelovigen worden expliciet geboden slechts te trouwen met degenen die vrijgezel zijn: "En huw degenen onder u, die ongetrouwd zijn" (Koran 24:32). Hieruit blijkt, dat het verboden is iemand te huwen die al getrouwd is. Indien een ongetrouwde vrouw een getrouwde man huwt, handelt zij in strijd met dit vers; de man is immers geen vrijgezel. In de regel is polygamie dus verboden in de Islam.

Uitzondering op de regel

De Koran bevat verschillende geboden en verboden, maar stelt eveneens dat er in tijden van nood uitzonderingen kunnen zijn. Zo kennen we bijv. het verbod op het eten van varkensvlees, maar dit kan in sommige gevallen wel levensreddend - en dan toegestaan - zijn (Koran 2:173). Zo bestaat er ook een uitzondering op de regel, dat men slechts de vrijgezellen mag huwen: "En indien u vreest dat u niet rechtvaardig kunt handelen tegenover de bijzondere gevallen (yataama), huw dan zulke vrouwen die u goed lijken: twee, drie, vier. Maar indien u vreest dat u niet rechtvaardig zult zijn, huw dan één" (Koran 4:3). Voor een speciale groep van vrouwen is het dus toegestaan een getrouwde man te huwen.

Het in het vers gebruikt Arabisch woord voor 'bijzondere gevallen' is yataama, hetgeen het meervoud is van yatiem, meestal vertaald met 'wees'. Echter geven de woordenboeken ook andere betekenissen voor dit woord, zoals 'apart', 'bijzonder', enz. Dat het woord yataama in voormeld vers 'bijzondere gevallen' betekent, blijkt uit een ander Koranvers, waarin dit woord gecombineerd wordt met het woord 'vrouwen' (nisaa'): "En datgene wat u in het Boek is gereciteerd aangaande de bijzondere vrouwen (yataaman-nisaa'), aan wie u niet geeft wat voor haar is bestemd, terwijl u niet genegen bent met haar te trouwen" (Koran 4:127). Dit vers vertelt ons ook wie deze 'bijzondere vrouwen' zijn: het zijn vrouwen met wie een man niet graag trouwt. Wij kunnen hierbij denken aan weduwen, oude of gehandicapte vrouwen, etc. Deze groepen van vrouwen zullen in het algemeen heel moeilijk een vrije huwelijkspartner kunnen vinden. Vandaar dat de Koran het huwelijksaanbod voor deze vrouwen heeft uitgebreid, zodat ook de getrouwde mannen voor hen zijn toegestaan.

Restricties voor de man

Hoewel het de vrouw bij wijze van uitzondering dus is toegestaan een getrouwde man te huwen, gelden er voor die man wel enkele restricties. Zo mag hij maximaal vier van dergelijke vrouwen huwen en dient hij hen rechtvaardig te behandelen (Koran 4:3); indien dit laatste hem niet lukt, mag hij in beginsel slechts één vrouw huwen. De Koran stelt in 4:129 zelfs dat het voor een man onmogelijk is om verschillende vrouwen volkomen rechtvaardig te behandelen, maar verzacht deze regel door te stellen: "U kunt niet rechtvaardig handelen tussen de vrouwen, zelfs al wenst u dit, maar wees niet totaal ongenegen tegenover de ene, zodat u haar in onzekerheid laat."

Gezien het feit dat het in de onderhavige kwestie om minder aantrekkelijke vrouwen gaat, is de kans inderdaad groot dat de man voor deze vrouw(en) niet dezelfde genegenheid zal kunnen koesteren als voor zijn eerste vrouw, die hij wellicht op basis van haar schoonheid heeft gehuwd. Voormeld Koranvers stelt, dat de man de 'bijzondere vrouwen' die hij huwt niet totaal ongenegen moet zijn; zij dienen minimale zekerheid te hebben aangaande hun rechten als echtgenote. Door deze regeling worden deze 'bijzondere vrouwen' uit de sfeer van liefdadigheid gehaald; bij afhankelijkheid van liefdadigheid kunnen er namelijk momenten voorkomen, waarop zij niet in hun levensonderhoud kunnen voorzien. En het is genoegzaam bekend - ook in onze Surinaamse samenleving - wat er terecht kan komen van vrouwen die niet in hun basisbehoeften kunnen voorzien. Door de regeling omtrent polygamie tracht de Islam deze 'bijzondere vrouwen' dus bestaanszekerheid te geven (merk op, dat er in de tijd van de profeet Mohammed geen andere faciliteiten waren om zulke vrouwen op te vangen).

Polygamie ter bevrediging van lusten?

Vrijwel de belangrijkste reden dat mannen heden ten dage één of meerdere vrouwen erbij nemen, is om hun seksuele lusten te bevredigen. Deze reden voor polygamie is echter geheel in strijd met de Islam; zoals gezegd, is polygamie juist een manier om onaantrekkelijke vrouwen een grotere keus aan huwelijkspartners te bieden. Polygamie voor het bevredigen van lusten is dus on-Islamitisch; de Koran stelt juist dat degenen, die erin slagen hun lage begeerten te bedwingen, recht hebben op het Paradijs (Koran 79:40-41).

Tenslotte zij vermeld, dat volgens art. 80 van het Surinaams Burgerlijk Wetboek iedere man slechts met één vrouw tegelijkertijd (en vice versa) gehuwd mag zijn. En de Wet Herziening Huwelijksrecht stelt, dat ieder Islamitisch huwelijk (nikaah) dient te worden gesloten onder toezicht van een door de overheid aangewezen huwelijksbeambte, die verplicht is dit huwelijk bij de Burgerlijke Stand in te schrijven. Het is in Suriname dus niet mogelijk naast het eerste huwelijk nog een ander huwelijk aan te gaan, ook niet middels een niet ingeschreven nikaah.